

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Leire Barbier

*Aiherra,
Nafarroa
Beherea (1988)*

Aurkibidea

Biografia

Leire 1988ko irailaren 30ean jaioa da, Baionan, baina Aiherran bizi izan da betidanik, ikasketen egiteko Pauen eta Bordelen egonaldiak egin izan dituen arren. [Samuel Biscayrekin](#) batera elkarriketatu genuen garaian, ordea, Hazparnera bizitzera joan berria zen Leire. Aiherra ondo-ondoan da Hazparne. Aita Aiherrakoa eta ama Ibarlakoa ditu. Bi senidetan zaharrena da eta Luhuson ari da lanean, Frantziako eskola sare publikoko euskara irakasle moduan, lehen mailan. Aiherrako Herriko Etxean egin genion elkarriketa, eta sei hilabete pasatxo zeramatzan orduan bertako hautetsi karguaren jabe. Hizkuntza kontuei buruz (tratamenduak, etxeko ohiturak...) eta Aiherrako zein inguruko gazteek aisialdian dituzten joeren gainean jarduten du, batez ere.

Zintak

AIH-001

- **Proiektua:** Gazte gara gazte
- **Elkarriketatzailerak(k):** Errazkin, Aitor
- **Data:** 2014-10-25
- **Iraupena:** 104 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Errazkin, Aitor

Pasarteak

1. Etxeko hizkuntza giroa

- **Erref:** AIH-001/004
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:02:50. **Bukatu:** 00:05:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitarekin euskaraz egiten du Samuelek; amarekin frantsesez errazago, euskaraz baino; eta anaiekin bietara. Lantokian, geroz eta gehiago egiten du euskaraz. Leirek euskaraz egiten du etxean, baina hortik kanpo, lanean eta lagun artean, parean duenaren arabera. Lagun talde bereko parte dira Leire eta Samuel, eta euren artean euskaraz egiteko ohitura badute ere, euskaraz ez dakien lagunik bada, frantsesez egiteko ohitura dute.

2. Aiherrako hizkuntz errealitatea

- **Erref:** AIH-001/006
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:05:45. **Bukatu:** 00:07:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Herri euskalduna da Aiherra, baina bada zertan indar egin, Leire eta Samuelen ustez. Eurak hautetsi lanetan hasi aurretik ez omen zen herriko etxetik euskara sobera bultzatzen. Orain, aldiz, asmo horrekin dira, beharra ere sumatzen baitute.

3. Eguneroko martxa

- **Erref:** AIH-001/008
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:07:31. **Bukatu:** 00:09:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Samuelen eta Leireren eguneroko martxan lanak asko baldintzatzen du zein hizkuntzatan egin. Leirek, irakasle izaki, euskaraz aritzeko aukera gehiago ditu Samuelek baino.

4. Lagunartearekin asteburuetan

- **Erref:** AIH-001/012
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:11:36. **Bukatu:** 00:13:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia
- Aisia » Jai-giroa

Laburpena:

Leire eta Samuel asteburuetan biltzen dira lagunartean, batez ere. Hazparnen bildu ohi dira, gehienbat. Hazparnen zita egin eta asko mugitzekoak dira: Itsasura, Baionara, Garazira...

5. Besta egiteko tokiak eta ohiturak

- **Erref:** AIH-001/013

- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:13:24. **Bukatu:** 00:16:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia
- Aisia » Jai-giroa

Laburpena:

Baiona ttipira joateko ohitura dute Leirek eta Samuelek. Euskal giroko taberna gutxi omen da bertan. Dantxarineako Nuba dantzalekura joateko ohitura ere bazuten, garai batean, eta gaztetxeetako giroa ere maite dute; tartean, Hazparneko Ttattola aipatzen dute.

6. Gazteen artean hainbat joera euskararekiko

- **Erref:** AIH-001/015
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:17:07. **Bukatu:** 00:19:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara

Laburpena:

Euskarari dagokionez, hainbat joera sumatzen dute Leirek eta Samuelek euren inguruan; euskara ikastera barnetegira joandakoetatik hasi, eta, euskaraz jakinagatik ere, lagunarte erdalduna izaki, euskara galdu edo baztertu dutenetaraino.

7. Hizkuntza ohituren pisua

- **Erref:** AIH-001/016
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:19:28. **Bukatu:** 00:22:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskal Herri guztian bezalaxe, Leirek eta Samuelek lan gaitza irizten diote zenbait pertsonekin eraikitzen ditugun hizkuntza ohiturak aldatzeari. Inguruan adibide frango dituzte.

8. Erramoldeak eta umorea

- **Erref:** AIH-001/018
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:23:21. **Bukatu:** 00:25:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

"Ze gauza", "izigarri" eta "sobera" asko erabiltzen dituzte Leirek, Samuelek eta haien inguruko hainbat lagunek. Euskal hitz eta espresioak dira, baina

hainbat eta hainbat egoeratan erabiltzen dituzte, eta batzuetan, baita oker erabili ere (nahita, beti ere), lagunartean umorea egiteko; esate baterako, "sobera bikain".

9. Hitz larriak. Sakreka aritzea

- **Erref:** AIH-001/020
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:26:38. **Bukatu:** 00:28:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Samuelek aitari jasoak dizkio euskaraz hainbat hitz larri. Biraoka aritzeari sakreka aritzea esaten diote. Leireren amak "ments" hitza asko erabiltzen du. Gazteen artean, joera, hitz larriei dagokionean, behintzat, euskaraz abiatu bai, baina "zerrendak" frantsesez amaitzea omen da.

10. "urdea" bidean galdu da

- **Erref:** AIH-001/022
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:28:30. **Bukatu:** 00:29:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Hitz larri eta irainei buruz ari garela, "pitoa", "astapitoa" edo "debru pitoa" ohikoak direla ohartu gara, baina "urde" hitza, gurasoei entzuna badiete ere, Leirek eta Samuelek ez dute iraintzeko erabiltzen.

11. Xuka aritzea

- **Erref:** AIH-001/024
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:31:49. **Bukatu:** 00:33:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak

Laburpena:

Leirek eta Samuelek etxetik jaso dute xuka hizkera moldea. Euren iritzia ematen dute tratamendu honi buruz. Leireren kasuan, esaterako, haur ttipien irakasle izaki, buruak ez dio agintzen haur batengana zuka zuzentzea; xuka egingo dio beti. Etxean ere xuka egiteko joera du Leirek, baina lagun artean zuka aritzen da, gehienbat.

12. Toka eta noka

- **Erref:** AIH-001/027
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:37:10. **Bukatu:** 00:39:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Leireri aitonak egiten zion noka. Geroztik beste inork ez. Urepeleko lagun batekin eta Garaziko ikaskide ohiekin toka aritzeko usaia du Samuelek, baina neskekin beti zuka aritzen da; sekula ez noka (gaztetan bazenik ere ez zekien).</p>

13. Umorea egiteko tratamendua zein euskalkia aldatu

- **Erref:** AIH-001/028
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:39:32. **Bukatu:** 00:41:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Euskal Herri guztian bezalaxe, Aiherratarrek ere badute tratamendua eta euskalkiak umorearekin lotzeko joera.

14. Baxe Nafarroan "xiberutarrez"

- **Erref:** AIH-001/029
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:41:04. **Bukatu:** 00:42:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak

Laburpena:

Leirek ikasleekin erabiltzen duen ikas materiala batuan zein xiberutarrez lantzeko prestatua omen da, eta Leirek aprobetxatu egiten du aukera hori bere ikasleei xiberutarra entzutera eta irakurtzera emateko.

15. Xiberutarrez trufaka (fede onez)

- **Erref:** AIH-001/030
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:42:42. **Bukatu:** 00:44:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak

Laburpena:

Xiberutarrak imitatzeke "prefosta", "haboro" eta "ü" bokala denean ematearekin aski da.

16. Hegoaldeko ez trufaka (fede onez)

- **Erref:** AIH-001/032

- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:46:14. **Bukatu:** 00:47:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Betidanik antzeratu izan dituzte hegoaldekoen mintzatzeko manierak; umorea egiteko bide izan dute beti.

17. Hitz gakoak

- **Erref:** AIH-001/034
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:48:32. **Bukatu:** 00:50:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

"Untsa", "beraz", "xarmanki" eta "bikain" dira Samuel eta Leirek gehien erabiltzen dituzten euskal hitzak; eta frantsetetik hartua, aldiz, "xanpiona"!

18. "z" eta "x" soinuak bereizten

- **Erref:** AIH-001/036
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:53:09. **Bukatu:** 00:54:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Soinuak soinu eta fonemak fonema, euskalki guztietan egiten den bereizketa da Samuel eta Leirek aipatzen dutena, baina eurek usu egiten omen dute "z" eta "x"ren bereizketa, hala hitzaren esanahaia eta zentzua zehazten dituztelarik.

19. Xukaren transmisioa

- **Erref:** AIH-001/037
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:54:36. **Bukatu:** 00:56:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Xukaren transmisioa ahozketasunean oinarrituta dago hein handi batean, baina Izpura eta Garazi inguruko ikastetxeetan ere irakasten dela edo, bederen, irakasle batzuk ikasle gazteekin erabiltzen dutela dio Leirek.

20. Euskara batua haur hezkuntzan

- **Erref:** AIH-001/039

- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:58:47. **Bukatu:** 01:00:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Leire haur hezkuntzako irakaslea da, eta hurrei euskalkian egiten irakasteaz gainera, euskara batuko hainbat forma ere irakasten dizkie.

21. Euskara batua I

- **Erref:** AIH-001/040
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 01:00:02. **Bukatu:** 01:02:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Samuelek eta Leirek beharrezko ikusten dute euskara batua, baina euren euskalkia jartzen dute haren gainetik, mintzatzeko garaian, batez ere.

22. Euskara batua II

- **Erref:** AIH-001/041
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 01:02:41. **Bukatu:** 01:03:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Gazteek geroz eta gehiago ezagutzen dute euskara batua. Samuelek Antton Lukuk Garazin kontatutako pasadizoa dakar gogora.

23. Euskal Irrati Telebista

- **Erref:** AIH-001/043
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:04:06. **Bukatu:** 01:05:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

<p>Samuelek eta Leirek txikitan begiratzen zioten euskal telebistari, baina gaur egunean ez; batez ere, telebista digitalak aukera hori eskaintzen ez dielako.</p>

24. Irratia euskaraz

- **Erref:** AIH-001/044
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:05:40. **Bukatu:** 01:07:09

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

Autoan irratia euskaraz entzuteko ohitura dute Smuelek eta Leirek.

25. Erramoldeak eta umorea II

- **Erref:** AIH-001/046
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 01:07:35. **Bukatu:** 01:09:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

"Aluia" eta "astaputza" hitzak ere erabiltzen dituzte; eta baita "Jesus, Maria eta Josepe" erramoldea ere, irri egiteko. Leireren ustez, euskaraz ez da nahikoa hitz "gaiztorik".

26. Telefono mugikorra

- **Erref:** AIH-001/048
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 01:10:22. **Bukatu:** 01:12:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Sakeleko telefonoari mugikorra esaten diote, eta euskaraz zein frantsesez aritzen dira idazten. Garai batean, SMS mezuen garaian, frantseserako joera gehiago zuten, errazago laburtzen baita. Egun ez dute hizkuntzaren arazorik, eta hitz guztiak osorik idaztearen aldekoak dira.

27. Erdaldunekin euskaraz

- **Erref:** AIH-001/050
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 01:14:34. **Bukatu:** 01:16:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Erdaldunekin izaten dituzten hartu-emanetan beti saiatzen dira keinutxo bat egiten euskarari.

28. Hegoaldean lehen hitza euskaraz

- **Erref:** AIH-001/051
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:16:36. **Bukatu:** 01:18:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Hegoaldean lehen hitza euskaraz emateko joera dute Samuelek eta Leirek.

29. Iparraldetik hegoaldera

- **Erref:** AIH-001/052
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 01:18:11. **Bukatu:** 01:19:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Samuel eta Leireren ustez iparraldeko gazteek joera gehiago dute hegoaldera joateko, alderantziz baino.

30. Iparraldeko euskal "sarea"

- **Erref:** AIH-001/054
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 01:19:46. **Bukatu:** 01:21:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Leirek eta Samuelek diote euskal sare osasuntsu eta dinamikoa badela Lapurdi, Baxe Nafarroa zein Xiberuan.

31. Euskararen etorkizunari buruz

- **Erref:** AIH-001/063
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 01:29:26. **Bukatu:** 01:30:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

26na urte dituzte Leirek eta Samuelek, eta argi dute ez luketela nahi belaunaldiz belaunaldi jasotako hizkuntzaren etena euren erruz gertatzea.

32. Dantza taldean

- **Erref:** AIH-001/065
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 01:31:19. **Bukatu:** 01:32:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

6 eta 8 urterekin hasi ziren euskal dantzak ikasten. Euren euskal izaerari estuki lotua ikusten dute dantzan aritzea. Dantza irakasle ere badabiltza.

33. 6 urterekin dantzan ikasten hasi

- **Erref:** AIH-001/067
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:32:53. **Bukatu:** 01:33:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Leire dantza egiten ikasten hasi zenean, frantsesez jaso zituen eskolak urte oso batez, irakasleak ez baitzekien euskaraz. Gaurko haurrek hastapenetik dute euskaraz ikasteko aukera.

34. Leire eta Samuel, Aiherrako Herriko Etxeko hautetsi

- **Erref:** AIH-001/069
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 01:34:12. **Bukatu:** 01:36:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika

Laburpena:

22 urtez jarraian euskal abertzalea ez zen auzapeza izan du Aiherrak. Egoera hori aldatu nahian, zerrenda mixto bat osatu zuten zenbait herritarrek Aiherran, 2014.urteko bozetarako. Zerrenda horren partaide dira Leire eta Samuel, eta hautetsi dira, gaur egun.

35. La langue de la République est le français

- **Erref:** AIH-001/073
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 01:37:50. **Bukatu:** 01:38:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskararen ofizialtasuna hurrin ikusten dute Leirek eta Samuelak Lapurdi, Baxe Nafarro eta Zuberoan. Aurrerabide bakarra Europatik etor litekeen presioan ikusten dute.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-01

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com